

VIA
VITA

CESTE I MOSTOVI

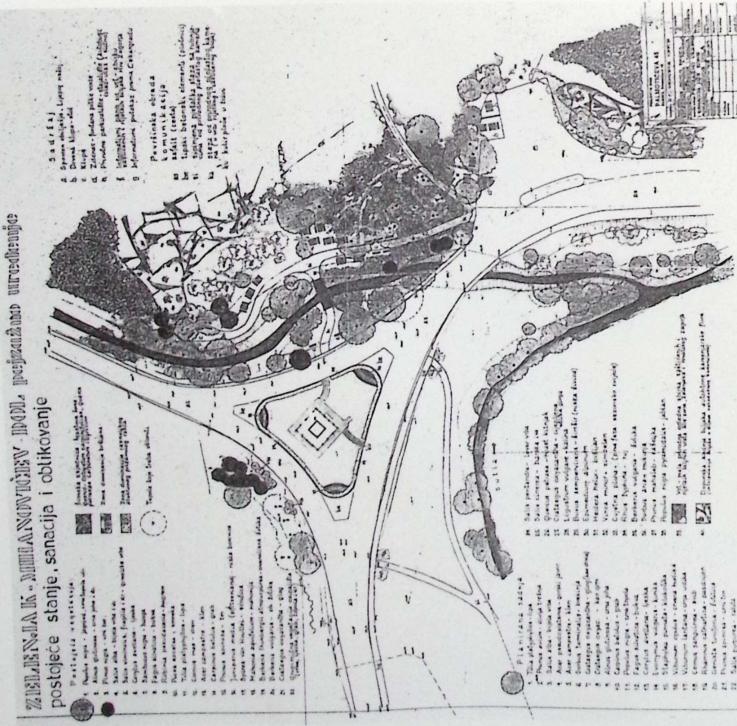
broj
11-12

godište 40.

Zagreb, studeni - prosinac 1994.

UDK 625.7:624.2/8 CODEN CSMVB2 ISSN 0411-6380

Ceste i mostovi God. 40 Br. 11-12 Str. 447-524 Zagreb, Hrvatska, studeni—prosinac 1994.

Plan pešačnog uređenja prometnog i prirodnog ambijenta spomenika hrvatskoj himni i njenom autoru
Antunu Mihanoviću

Slika na naslovnoj stranici: Zelenjak kod Klanjica — Spomenik hrvatskoj himni „Lijepa naša domovino“ i autora pjesniku — ilircu Antunu Mihanoviću
Družba „Brace hrvatskog zmaja“ — kao čuvari i promotori invatne povijesti i kulture podigla su 1935. godine u Klanjicu kod Klanjica spomenik Antunu Mihanoviću i hrvatskoj himni.
Nacrt je izradio Jaroslav Sireha, a brončani reljef Rudolf Ivanović.
Ovali pastorali krajolik, obdaren prirodnom ljeptotom, inspirirao je Antuna Mihanoviću da napiše pjesmu Hrvatska domovina— koja je objavljena u Gajevi i Danici 1835. godine, a časnika Josipa Runjanina da 1846. godine skladala melodiju, koju je hrvatski narod odmah prihvatio kao himnu svojih domovini, kao zahvalu svojim precima i kao inspiraciju za budućnost.
JP „Hrvatske ceste“ su 1980./91. ustanovile „Progym uredjenja kulturne baštine u prometnim koridorima“, Prva akcija je bila prometno—ambijentalno i hortikултурno uređenje upravo lokaliteta Spomenika hrvatskoj himni i Antunu Mihanoviću uz magistralnu cestu Žabok–Klanjci–Kumrovec.

Projekti i izvedbu realizirali su i donatorski pomognuti:

Inovator: Hrvatske ceste, Zagreb,

Pješačno rešenje: Dragutin Kiš, peis, arh.

Izvedba: Viadukt, JP Hrvatska vodoprovreda, Zavod za fotogrametriju, Plamorad, Zagorski vodovod, Chemcolor, INA–Nalapin, HEP – Distribucija Žabok, Hrvatske željeznice, HPT
Uređeni ambijent svečano je predan na korištenje 9. novembra 1991. godine, proglašenja Dana državnosti 30. svibnja 1991.

CESTE I MOSTOVI

Br. 11-12

godište 40

Zagreb, studeni - prosinac 1994.

UDK 625.7:624.2/8 CODEN CSNMVBZ ISSN 0411-6380

SADRŽAJ

Darko Mlinarić, Zagreb	447	U povodu četrdesetgodišnjice izlaska časopisa
Stjepan Lamer, Zagreb	452	Uloga časopisa Ceste i mostovi u hrvatskoj cestogradnji
	455	Sjećanje i razmišljanja glavnih urednika časopisa Ceste i mostovi
Jure Orlovac, Zagreb	479	Prikaz prvog broja časopisa
Ivan Čelmić, Zagreb	482	Grafičko oblikovanje časopisa u četrdeset godina izlazanja
	482	Ceste život znaje
	482	Ikako je nastao Institut gradevinarstva Hrvatske

Pogled u budućnost ZNANSTVENI I STRUČNI ČLANCI

Ivan Legac	489	Mreža primarnih cesta unutar strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske
Darko Mlinarić, Zagreb	499	Prethodno propozicije Planiranje i financiranje cestovnog sustava
Drazen Topolnik, Alekša Ladavac, Zagreb	505	Prethodno propozicije Planiranje i razvrstavanje cestovne mreže u gradovima i naseljima
Mate Šišen, Zagreb	509	Održavanje cesta — osnova gospodarskog razvoja Republike Hrvatske
	523	Obavijest o Prvom hrvatskom kongresu o cestama

Darko MLINARIĆ, dipl. inž., glavni i odgovorni urednik
Ministarstvo promorstva, prometa i veza, Zagreb

ČETRDESET GODINA IZLAŽENJA ČASOPISA »CESTE I MOSTOVI«

CESTE I MOSTOVI

ROADS AND BRIDGES

Izdavač Hrvatsko društvo za ceste
Zagreb, Vodnjanina 3, tel. 445-422/28

Published by
Izdavački savjet Prof. dr. Dražen Topolić, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, Vukeliceva 4

Publisher Board
Predsjednik Prof. dr. Branimir Babić, dipl. inž. Zagreb, Stevan Ciković, dipl. inž. Rijeka, Muhammad Čekija, dipl. inž. Zagreb, Željko Hurec, dipl. inž. Zagreb, Željko Karkas, dipl. inž. Zagreb, Prof. dr. Stjepan Lamer, dipl. inž. Zagreb, dr. Ivo Marković, dipl. ek. Zdenko Matulić, dipl. inž. Šibenik, dr. Juraj Padić, dipl. inž. Zagreb, prof. dr. Žarko Pavlin, dipl. inž. Zagreb, dr. Stanko Pavlin, dipl. inž. Zagreb, prof. dr. Dane Šikić, dipl. inž. Zagreb, dr. Ivan Đurić, dipl. inž. Zagreb, dr. Maja Šali, dipl. inž. Zagreb, dr. Ivica Ošišek, dipl. inž. Zagreb, dr. Dubravko Vučetić, dipl. inž. Zagreb, Dalmir Vučetić, dipl. inž. Zagreb.

Urednički odbor Prof. dr. Ivan Legac, Ministerstvo promorstva, prometa i veza, Zagreb, Gruska 20

Editorial Board
Predsjednik Prof. dr. Ivan Legac, Ministerstvo promorstva, prometa i veza, Zagreb, Gruska 20

Associate Editor
Zamjenik gl. i odg. urednika Mr. Josip Bošnjak, dipl. inž. Mostar, Mato Čović, dipl. inž. Mostar, Željko Kraljević, dipl. inž. Zagreb, Željko Krstić, dipl. inž. Zagreb, Željko Lukić, dipl. inž. Zagreb, Željko Matić, dipl. inž. Šibenik, Željko Šarić, dipl. inž. Zagreb, dr. Jure Radić, dipl. inž. Šibenik, dr. Ždravko Ramić, dipl. inž. Šibenik, dr. Željko Vučetić, dipl. inž. Zagreb, dr. Mate Šraen, dipl. inž. Zagreb, mr. Željko Vučetić, dipl. inž. Zagreb.

Adresa uredništva Hrvatsko društvo za ceste, Zagreb, Vencinčina 3

Editor's Office
Lektor, korektor i tehnički pomoći Međana Žec, prof. Građevinsko oblikovanje Goran Čurić, inž.

Clanici se referiraju u sekundarnim publikacijama i bazama podataka: IIRD (International Road Research Documentation), CEMTICED (International Co-operation in Transport Economics Documentation) i Ulrich's International Periodicals Directory, R.R. Bowker Co., New York.

Za tiskanje časopisa koriste se sredstva Ministarstva znanosti i poduzeća Hrvatske ceste

Priema mijenjaju Ministarstvo prosvjetе i kulture (M. oznaka 5320-5-09-01) časopis CESTE I MOSTOVI smatra se prizvodom iz članka 19. točka 14. Zakona o porezu na prijenos prizvoda i usluga na koji se ne

plaća osnovni porez na promet, a temeljem članka 20. Zakona o porezu na prijenos prizvoda i usluga na koji se ni

Naknadno: 1.200.

TIKAK: HRVATSKA ISKARA d.o.o. — ZAGREB

Tiskanje dovršeno 25. ožujka 1995.

1. POVIJESNI PREGLED

U 1994. godini naš je časopis »Ceste i mostovi« dosegao punu zrelost — 40 godina izlaženja. Te daleke 1953. godine dojen hrvatske cestogradnje prof. Stjepan Lamer, tadašnji direktor Uprave za ceste NR Hrvatske, osjetio je da napredak stručne misli u svim segmentima gospodarenja i razvoja cestovne infrastrukture i prometa zahtijeva da se u Hrvatskoj pojavi jedan časopis — stručni, znanstveni i informativni — o cestama i mostovima. Tako je i nazvan: »Ceste i mostovi.«

To je streljan i toliko dobar naziv časopisa, svakome jasan, s podnaslovom — časopis za projektiranje, gradnju i održavanje cesta i mostova — kasnije dodano i za tehničko-ekonomsku pitanja i cestovni promet.

Prihvati osam godina stvarni izdavač mu je Uprava za ceste, odnosno Direkcija za ceste, skriveni izu službeno navedenih izdavača: Komisija za puteve Auto-moto saveza N. R. Hrvatske, odnosno Sindikalna podružnica »Saobracaj« pri Direkciji za ceste NRH.

Od 1961. do danas izdavač je Društvo za ceste Hrvatske (kasnije Savez društava za ceste Hrvatske) odnosno današnje Hrvatsko društvo za ceste.

Neki organizacijski i finansijski problemi (ili malodajuće) uzrokovani su kratki prekid u izlaženju tijekom 1967. godine (od kraja 1966. do početka 1968.) — stoga upravo ovaj svečani dvojbor 11.-12./1994. označuje pravu 40-godišnjicu stalnog izlaženja časopisu i struci u cijelini.

Ta je stručna i u Društvu organizirana snaga odzrala »Ceste i mostove« na nogama: i u trećoj silaznoj putanji brige o cestama od 1981. do 1985. — kada je savezna politika opet »zagrabila« u benzinski udio namijenjen cestama, osimomšala ga je do onog famoznog potoka iz benzina apsolutno nedovoljnog i za samo odzivanje, i kada je transversalni promet bog — ne ru-

Takoder se može reći da se i oskulacije državnog interesa za ceste osjećale u javljanju autora i prezentaciji stručnih i znanstvenih tema u prikazima planiranih ili realiziranih objekata.

Tako, na primjer, dok se gradila Jadranška magistrala do 1964./95. godine časopis je evidentno napredovao.

Nakon toga, tadašnja država »misli« da je sve u cestama riješila, ništa se ozbljivo ne gradi i evo one, za časopis nesretna 1967. godine, u kojoj »Ceste i mostovi« ne izlaze.

No vjetovi »inventinskog proljeća«, od 1968. do 1971. vratuju se u značenje cesta za razvitak jedne zemlje. U medijevremenu slastniju znanstveni instituti (IGH osim u Zagrebu formira se u Splitu, Rijeci i Osijeku, Institut prometnih znanosti, Ekonomski in-

stitut i dr.), očvrsnule su projektne organizacije (IPZ Zagreb, Rijeka i dr.), očvrsnule su projektne organizacije (IPZ Zagreb, Rijeka i dr.), očvrsnule su projektne organizacije (IPZ Zagreb, Rijeka i dr.), izvođačke tvrtke oporavljaju se i u udružjuju u izgradnju prve hrvatske autoceste Zagreb-Karlovac (Vadukt, Hidroelektra, Dubrovnik i dr.). U cestogradnju pomalo ulazi i Konstruktur iz Splita te Gradnja iz Osijeka. U institucijama i poduzećima stasaju i mladi kvalitetni stručni i znanstveni kadrovi.

Predstavnici ih instituta, projektanata i izvođača te cestovne uprave iuvilek su bili i članovi Redakcije i Savjeta časopisa »Ceste i mostovi.«

Stručna snaga te brojnost nove generacije stručnjaka »ispasila« je i casopis u vremenu stagnacije izgradnje cesta u Hrvatskoj od 1971. do 1976. godine.

Ta ista stručna snaga uspijela je — radiceći i lobirajući — ujavititi politiku u potrebu snaznije izgradnje cesta u Hrvatskoj od 1976. do 1980. godine. — što je i bila ostvorka vrlo značajnoga srednjoročnog plana.

Korisiteći stručnu pomoć misije Svetiske banke te uvjetovanje da je za svaki dolask potreba imati udjel više od dolar za plovacije kredita — stvara se tzv. »cestovni udio« iz cijene nativnih derivata, što je — htjeli to politika ili ne — stvorilo neku relativnu sigurnu finansijsku osnovu cestama — a time in-

časopisu i struci u cijelini.

Ta je stručna i u Društvu organizirana snaga odzrala »Ceste i mostove« na nogama: i u trećoj silaznoj putanji brige o cestama od 1981. do 1985. — kada je savezna politika opet »zagrabila« u benzinski udio namijenjen cestama, osimomšala ga je do onog famoznog potoka iz benzina apsolutno nedovoljnog i za samo odzivanje, i kada je transversalni promet bog — ne ru-

savjetovanja.

Društvo za ceste i časopis uvijek su zastupali komplementarni (a ne isključivost) svih vrsta prometa i prometnih infrastruk-

tura boreci se stručnim argumentima za istinu.

Ubrozo se pokazalo da je život iaci od parola le je pripremljen

god. 40 (1994) CESTE I MOSTOVI

br. 11-12, 447-449

denja i održavanja. No činjenica je da je politika na dan donošenja Plana 1986.-1990. pokušala ga snutiti u samoujednički i održivi — no hrabrošu pojedinaca, plan le prošao. Planom se omogućilo dovršenje nekih najzadajnijih dionica buduće mreže autocesta, a neki započeti radovi na zaostor traju i danas (Obilaznica Splita, Solin-Klis npr.).

U tom je razdoblju časopis pratio cestovna događanja na satojaku u Hrvatskoj nego i drugim prostorima bivše Jugoslavije — tako su svu dogovori o kreditalima sa Svetim bankom i Europejskom bankom objedinjavani centralno, krajem 80-ih godina prvi puta uspijeli da za hrvatski kredit misija Svetih banaka privrati učelj i financiraju glavnih hrvatskih transverzalnih pravaca E-70, Rijeku i za Macelj-Maribor, a ne samo podrišku pravcu E-70. Take aktivnosti jačale su i odrižale stručnu i tehničku kvalitetu časopisa.

2. ČASOPIS U SAMOSTALNOJ HRVATSKOJ

Radošt zbog pobjede demokracije u Hrvatskoj u 1990. godini i daljnog događaja do agresije na Hrvatsku u listu 1991. godine časopisu je bijeloživo u stručnom, a osobito u informativnom i kolegijalnu riječ razumijevanja za Hrvatsku, u početku agresije, a ne kasnije — bilo kakvu prijateljsku i kolegijalnu riječ osude za nevidenu razaranja, zločine, riješenja mostova i cestovnih objekata — izuzev od kolega iz Slovenske — Savjet časopisa i Urednički odbor „Cesta i mostova“ u listu 1991. godine donose odluku o raspisku na saveznom državstvu za ceste Jugoslavije i do dodatnijim članovima Savjeta i redakcije izvan Hrvatske, jer niti jedan nije ni riječju (bilo usmjerio ili pismeno) ni bilo kakvum dijelom ili naznakom pokazao gnužanje na barbarskom na kraju 20. stoljeća i rušenju Vuka Brodvara, Vinkovaca, Osijeka, Županje, Slavonskog Broda, Novog Građišta i Novske, Lipiku i Pakracu, Gospicu i Otočcu, Brodama, Dmitu i Šibeniku, Vrlike i Sinju, a da ni ne spominjemo razaranje Dubrovnika te okupaciju i pljačku Župe i Konavala od primatelja tzv. JNA (opremljene desetjeljice za razaranje ne srpskih zemalja i ljudi novčima svojih budućih žrtava od Triglavu do Drine; ističući još se ne zna) pretvorene u čistu srpsku vojsku udržavene s dobro opremljenim srbo-crngorskim pljačkaškim formacijama.

Do kraja 1991. godine časopis izlazi u likovnoj opremi, koja se „držala“ desetak godina. Tijekom jeseni 1991. naručeno je nešto varijabilna novog dizajna časopisa. Odaberano je likovno fiksibilno, a vrlo jednostavno rješenje koje omogućuje ekonominiziranje s avikom te varijabilno odabir istog ovitka za čitavo godiste ili pronjistje slike za svaki pojedini broj.

Celjeno sva podloga ovitka s indigoplavim slovima i znamenskim te istovremeno ukomponirani novi znak časopisa i Hrvatskog društva za ceste — logotip VIA-VITA — s mogućim variјantnim jednobojnim ili višebojnim rješenjima prošlosti su provjeru i dobili javnu podršku članova Društva i preplatnika.

Tijekom 1992. godine svaki brojevi su imali isti ovitak sa siluetom Hrvatske a u 1993. i 1994. svaki brojili posebno aktuelnim mostova, dionica ili povijesnih objekata na kojima su se razvijali autocesti.

U razdoblju agresije na Hrvatsku, rata u Bosni i Hercegovini i vremenu kad je četvrtina teritorija Hrvatske pod okupacijom (i „zastitom“ UNPROFOR-a), tj. od početaka „balvan-revolucije“ u kolovozu 1990. do kraja 1994. načasopis izlazi redovo i u mirnodobnom opsegu s osnovnim stručno-informativnim dijelom kroz razne autorski članaka, preko stručno-informativnih infrastrukturnih — posebno o zračnih luka i pomorstvu.

Rajna događanja prate se izvaczima iz tiska. Dijelom su to priči o razaranju gradova i bastine, a tu su i prikazi sudbine ljudi koji su razarali gradove i bastine, a tu su i prikazi sudjelovali u budućnosti razvijanja mreže.

3. SVEĆANI DVOBROJ 11—12/1994.

Ovaj svećani dvobroj unekoliko se razlikuje od ostalih. Nasuprot iglednih cestograditelja te odlukom Uredničkog odbora u studenom 1994. odlučeno je da se ovom dvobroju priznači povijesni pregleđ izlaženja časopisa iz pera sadašnjeg dosad istaknutih eksperta iz područja planiranja, projektiranja, građevinarstva i ukupnoga gospodarenja cestama.

Najveći dio pozvanih autora odažava se ovoj časnoj zadaci tijekom 1994. godine, a to je predvremen i dobroj u kojem će svaki od Vas čitatelja i preplatnika nači poneti dio sebe — bilo u odnosu na stvorenje, bilo u odnosu na ono u čemu će sudjelovati u budućnosti razvijanja hrvatske cestovne mreže.

i stradanjima hrvatskih prostora koji — iako je riječ o stručnom časopisu — ne smiju ostati zaboravljeni kako zbog nužnosti povijesnog pamćenja tako i zbog općih saznanja koje treba znati i svaki stručnjak i svaki laik u ovim vremenima.

Evo i sheme sadržaja časopisa na primjeru iz 1993. godine:

A	Stručno-znanstveni članici	Broj članaka ili prikaza	3
	Izvorni znanstveni članici		8
	Prihodna propozicija		7
	Pregledni članici		10
	Izlaganja sa znanstvenih skupova		14
B	Stručni članici		14
	Štrucno-informativni Prilogi		6
	Medunarodna suradnja		8
	Kongresi, savjetovanja, skupovi		6
	Sa našim gradilištu		8
	Prometna infrastruktura		3
	Promet i okoliš		3
	Izrada društava za ceste		4
	Ostalo		1
C	Ratna događanja		41
	Ratne priče i stradanja		7
	Povijesne zanimljivosti		1
	In memoriam		1

Svakog godište sadrži oko 400 stranica znanstvenih, stručnih i informativnih članaka, prikaza i priloga. U jubilarnom četrdesetom godištu u 1994. godini časopis izlaže se na istoj usklađenoj shemi, ali je zbog racionalnosti u pripremi te štednji u tisku i ekspeditu odlučeno da izlazi u šest dobroja, što se potaknulo dobrom odlikom.

Ovo jubilarno godište sadrži ukupno više od 500 stranica znanstveno-informativnog i informativnog materijala.

Ističemo dvobroj 3—4/1994. koji je racionalizirao pripremu i omogućio prezentaciju 50-godisnjih hrvatskih postignuća u području konstrukcija od prenadipegl betona. Hrvatski i granačni medunarodni savez za prednepinjanje i Hrvatsko društvo za ceste prezentiraju su na 150 stranica dvobroja „Cesta i mostova“ — na hrvatskom i usporedno na engleskom jeziku — sve najznačajnije objekte i projekte konstrukcija od prenadipegl betona te ih predstavlja Zbornik na XII. kongresu FIP-a u Washingtonu pri kraju svibnja 1994.

Zbornik u dvobroj 3—4/1994. razlikovali su se samo po oviku koji je za redovitu nakladu časopisa prikazan u okviru za fotografiju na naslovniku.

Vjerujemo da će načasopis „Cesta i mostovi“ u pripremi I. sabora cestograditelja Hrvatske, koji se treba održati u istopovijesnoj godini, također racionalno poduprijeti organizaciju, ponuditi Organizacionom odboru svoje stranice kao Zbornik radova.

Izvjesne finansijske nededače koje su se osjetile pri kraju 1994. odrazile su se i na kašnjenje i izlaženju ovog dvobroja. No činjenice i znanstvena misao zapisane u njemu trebat će nam puno duže i trajat će puno više.

4. POGLED U 1995. i 2000. GODINU

Načasopis mora idući daleje. Pet godina dijeli nas do kraja milenija — na pragu smo 21. stoljeća. Svijet ide naprijed — slobodna Hrvatska mora još i brže. Slobodna, ali ranjena Hrvatska ušla je u obnovu u funkciji razvila. Cestovna infrastruktura — ceste i mostovi — osnova su gospodarskog, kulturnog i ukupnog razvijanja jedne zemlje. Najbolja stručna misao uz dobru organizaciju i racionalna rješenja — dat će najbolje rezultate.

Načasopis ostati će otvoren za prezentaciju i promicanje svih znanstvenih, stručnih i organizacijskih rješenja u području:

- znanstvenih istraživanja
- strategije prostornog uređenja
- programiranja i planiranja
- projektiranja
- odzivanja i zaštite
- ukupnog gospodarenja
- financiranja i drugih ulaganja
- korisnici i usluge
- sigurnosti prometa
- stručne i upravne regulative
- dobre organiziranosti cestovnog sustava.

Ceste su sustav. Stoga je sustavsko promišljanje jedno od temelja dobre organiziranosti, dobrog planiranja i dobrih racionalnih reakacija. Novi način finansiranja cesta kroz državni proračun pokazuje interes hrvatske države da kvalitetno i ovim strateškim sustavom.

Međunarodni načeljaj za finansiranje izgradnje oko 650 km autopista u Hrvatskoj — koji je u tijeku — govori o očaravajućem komercijalnom pristupu i izgradnji kroz koncesije, i ne samo kreditu i važste skromne prihode. Korijenito će se mijenjati neka dosadašnja razmišljanja o poslovnosti i gospodarenju cestama. U stručno-tehničkom pogledu pratimo svjetska postignuća i dosežemo i neke svjetske vrhove.

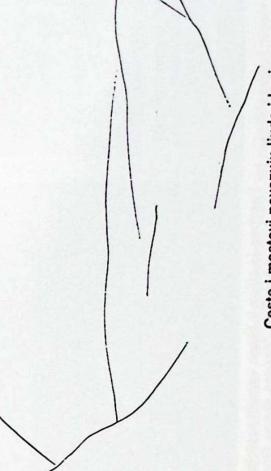
5. UMJESTO ZAKLJUČKA

U navedenim pripremama za I. sabor cestograditelja morat će se pripremiti i donijeti odluke o:

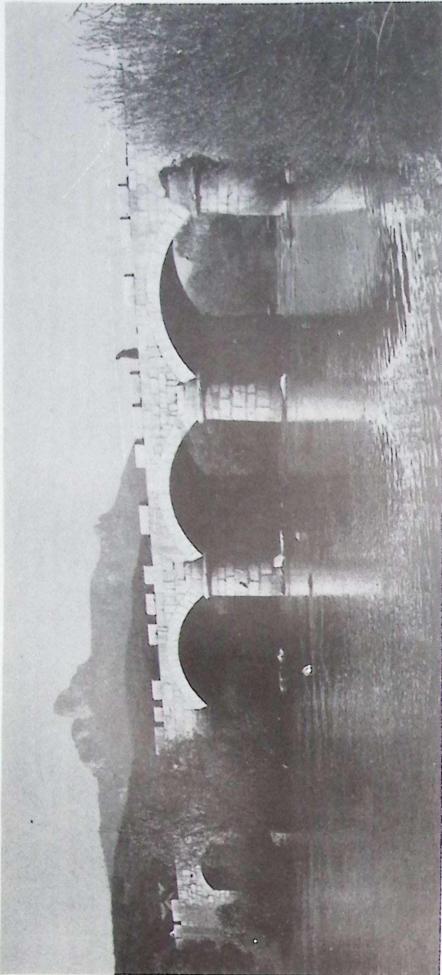
- ustrojstvu izdavačkog savjeta u Uredničkom odboru
- administrativu časopisa i Društva,
- znanstveno-istraživačku časopisa u novim okolnostima
- načinu finansiranja časopisa u novim okolnostima
- znanstvenostručnom programu
- promidžbi i marketingu
- zaduženjima u provedbi programa.

Moramo, znači — organizacijski, finansijski i strukovno — uz podršku Upravnog odbora HDC, rad administracije i Uredničkog odbora te promidžbu i marketing osnažiti sve kanike u lancu jednog europskog koncipiranog stručnog časopisa.

Velike izvodčice tvrtke, fakulteti, instituti i profesionalni organizacijski partneri u prakši učestvuju i svim članovima HDC i pojedincima, mnogobrojne prateće djelatnosti i svim članovima Hrvatske i čitatavom hrvatskom narodu.

Ceste i mostovi povezuju ljudje i krajeve

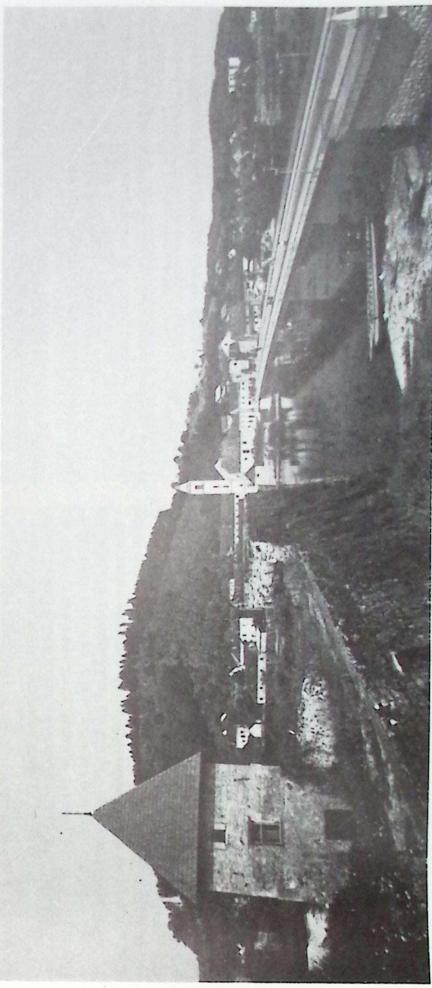
Primošten — Suvremeni hotelli s bazenima i sportskim igraalištima u šumama i bijnom sredozemnom raslinstvu često se nalaze i uz mala naselja.

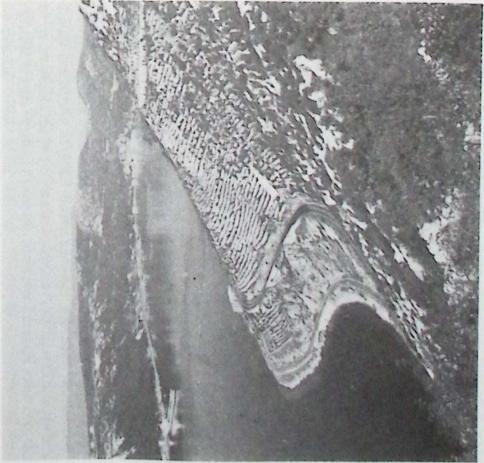
Dubrovnik — Pogled s Jadranske magistrale na jedan od najljepših i najbolje očuvanih starih kamenih gradova u cijelom Sredozemlju.

POVIJESNI PREGLED IZLAŽENJA ČASOPISA

Ogulin — Ljepota le kamena vazda očaravajuća, radio se o fino obrađenim mošnjin i učkovima ili o divljim okomitim liticama. (U pozadini Klek, 1182 m nad morem.)

Nehaj — Na prežuljku ponad Senja uskočki kapetan Ivan Lenković podigao je (1588) čvrstu kulu Nehaj, koja je imala ulaz na prvom katu.

Bakarski zaljev — Sve je podjednako divotno; kamen prekriven šumom, u kamenu usjecem vringjadi, u kamenu uklesan zaljev dubok i do 40 m s preko 120 podmorskih izvora.

Posebno je slikovit blago valoviti krajobrok koji prolazi cesta od Velikih Zdenaca prema Grubisnom Polju.

Hrvatska Kostajnica — Most preko Une, jedne od najpričudljivih i najškrovitijih pritoka rijeke Save.

A. Razdoblje djelovanja časopisa "Ceste i mostovi" od 1953. do 1991. godine

Časopis "Ceste i mostovi" počeo je izlaziti u Zagrebu u siječnju 1953. godine za okvir Komisije za ceste Auto-moto saveza Hrvatske, a uskoro nakon osnivanja Društva za ceste Hrvatske postaje stručni časopis.

Upravljanje i održavanje cesta tako je zapostavljeno, osobito do godine 1952. Ne postoje odgovarajuće organizacije sa stručnim osobljem i potrebnim sustavom finansiranja.

S tih razloga 1952. i 1953. godine posebno dolaze do izražaja slijedeci aktualni problemi na cestama:

- Cjelokupna mreža cesta u Hrvatskoj nalazi se u katastrofalno lošem stanju i pojedine glavne relacije bile su u jedva prihodnom stanju. Od tadašnje ukupne duljine cesta I., II., III. i IV. reda od 21 421 km, bilo je svega 828 km sam suvremenim kolnicima (oko 45%), sve ostalo bilo su makadamski kolnici.
- Od ukupne duljine mostova u drugom svjetskom ratu porušeno ih je u duljinu od 17 650 km odnosno 61%, a mnogi su obnovljeni samo krovni provozor.
- Nastalo je opremanje na prometnom povezivanju bivše Jugoslavije u jedinstvenu prometučnu cjelinu bez obzira na potrebe razvoja republike, što je osobito dozalo do izražaja u Hrvatskoj. Na ostvaruje se izgradnja takve cestovne mreže koja osigurava logični i cjelovit promet u Gospodarsku cjelinu Hrvatske.
- Davanja je prednosti i forsan razvoj tzv. nerazvijenih republika, posejkrajina i oredrenih regija, te izgradnja cestovnog mreža u neskladu sa stanjem i veličinom prometa (Crna Gora, Makedonija, Bosna i Hercegovina te neke druge).
- Vjeć godina zapostavljaju se orientacija na povezivanju bivše Jugoslavije (odnosno pojedinih republika) sa susjednim državama srednjevjekovne Europe u cilju uspostave dobrih prometnih veza s tim zemljama (Italija, Austrija, Njemačka).
- Nasuprot tomu, istovremeno se fornisu uspostavljanje dobrih prometnih veza s Rumunjskom, Bugarskom, Grčkom i sl.
- Ulicajći republiku na vodenje samostalne prometne politike bili su pozivani minimizirati, naročito od 1952. godine. Tek nakon tog vremena, osnivanjem Republike uprave za ceste Hrvatske i osiguranjem udjela prvin samostalnih prihoda za ceste (do prihoda od pogonsko-poljoprivrednih vozila, prispolje se stvaraju inicijalne mogućnosti i ujedno je prednost samostalnosti uvedene politike održavanja, projektiranja i građenja cesta i mostova).
- Takva prometna politika bivše Jugoslavije imala je za Hrvatsku velike i veliko nevolje politike koja je se osobito odražala u slednjem razdoblju.
- U Hrvatskoj, ne dolaze do izražaja i ne koriste se njenе velike morskih luka s unutrašnjostju zemlje i dalje prema zemljama srednjeg i zapadne Europe.

A. Razdoblje djelovanja časopisa "Ceste i mostovi" od 1991. godine

Časopis "Ceste i mostovi" počeo je izlaziti u Zagrebu u siječnju 1993. godine za ceste i mostove Hrvatske postaje stručni časopis.

Časopis je ujedno i prvi glavni urednik časopisa "Ceste i mostovi" u razdoblju od 1994. godine

Utemeljena je Republička uprava za ceste na čelu s istaknutim inženjerima i graditeljima te strukama na terenu na osnovane tehničke sekcije za ceste, te nadcestarije i cestarska služba. Prilikom je strogo postavljano načelo da nadgovarajuća mjetla dolaze isključivo stručnjaci s odgovarajućim kvalifikacijama (inženjeri, tehničari, građevinski poslovode i cestari s polozanim stručnim ispitima i sl.). Osnovane su i posebne škole za osposobljavanje cestara, nadcestara i poslovoda uz postlaganje obveznih ispita o praviju znanja za te poslove. Veceslav Holjevac vodio je posebnu brigu o stručnom znanju uposlenih na poslovima održavanja, upravljanja i građenja cesta, pa je na tim poslovima okupio istaknute gradevine inženjerije i tehničare. To su bili npr.: inž. Mihovil Dalak, inž. Vladimír Beđeković, inž. Stanko Žapic, inž. Lovro Gašparović, inž. Vinko Stumiklić, inž. Vlko Heruc, inž. Stevan Lamer, građevinski tehničari Štefan Štefanović, inž. Ivo Tiliak, Envin Majetić i mnogi drugi u tehničkim sekcijama na temelju područja. To se posebice odnosi na određena vrlo aktualna primjerenje.

1. Organizacija putanja na području cesta. Bit će korisna solidna analiza postojecih zakona na području cesta. Bit će korisna solidna analiza postojecih zakona na području cesta radi donošenja novoga. Novim zakonom mogu se primjencje i pravila, uz ostalo, i slijedje primjerenje. Određivanje nove kategorizacije cesta, jer sada nije ne odgovarajuća postuplja na magistralu, regionalne, i lokalne ceste. Potrebno je urediti ničelo da država ne vodi brigu o svakoj cesti, vec samo o načinu znamenja. Nova kategorizacija mogla bi predviđati podjelu na državne ceste, koje obuhvaćaju međunarodne (E-cesta), veći broj dosadašnjih magistralnih cesta, te autopista. Sve ostale ceste su na županijskoj ili općinskoj razini brije i nadjevnosti.

b) Potrebo je donošenje odлуka o vlasništvu cesta. Dizajniranjem cesta u sklopu Ministarske pomoći, promata i veza.

c) Upravljanje i angažiranje cestovnih stručnjaka svih profila i razina znanja radi suradnje i koristenja njihovog znanja u planiranju, projektiranju, građenju, održavanju i izgradnji cesta i cestovnih objekata. Časopis je otvoren svoje stranice za njihovo mišljenje i prijedloga, za nadcesarstava do vodećih diplomičnih inženjera.

2. Razdoblje prijedloga za izgradnju i održavanje cesta i mostova, traženje najpoznatijih rješenja za zamjenu u održavanju tada pretežito makadamskih kolnica prikladnim suvremenim kolnicima

3. Poboljšanje i podizanje razine stručnih znanja, od razne cestara i nadcesarstava do vodećih diplomičnih inženjera

4. Upoznavanje s postignućima u izradbi suvremenih kolnica, u prvom redu onih sa srednjim i jakom bitumenskom obradom

5. Davanje inicijativa i prijedloga za uvođenje stabilnog sustava finansiranja za održavanje i izgradnju cesta

6. Upoznavanje s domaćim i međunarodnim postignućima i znanjima u suvremenom cestogradnji

7. Izgradnja i pokretanje akcija na izgradnji benzinskih crpki, restaurana, odmorišta, parkirališta i sl.

8. Uvođenje međunarodnih oznaka i signalizacije na cestama

9. Sudjelovanje časopisa na domaćim i međunarodnim Kongresima za ceste, objavljanje stručnih referata i prenošenje stечenih iskustava i rezultata rada na izgradnji cesta i mostova.

U proteklom četverdeset godinama časopis "Ceste i mostovi" na svojim stranicama stalno je davao doprinos unapređenju i razvoju cesta i cestovnih objekata. Dugogodišnja stečena iskustva sada su solidna podlaganja za časopis u idućem razdoblju uspješno i dobro obavljajuće zadatke.

Stvaranjem samostalne džive Hrvatske stvorene su mogućnosti da se vodi samostalna prometna politika, te izgradnje i održava cestovna mreža u skladu sa stvarnim potrebama i interesima Hrvatske u cilju njene površine u logični i cjeloviti prometni i gospodarski ciljnu razvojantanju, današnjeg stanja cesta nameće u i neka započanju i usporjedbe poslova na cestama u 1994. godini u odnosu na probleme prethodnih godina, ali i u današnjem razdoblju uspješno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

d) Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

2. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

3. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

4. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

5. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

6. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

7. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

8. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

9. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

10. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

11. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

12. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

13. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

14. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

15. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

16. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

17. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

18. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

19. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

20. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

21. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

22. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

23. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

24. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

25. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

26. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

27. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

28. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

29. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

30. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

31. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

32. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

33. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za te poslove.

34. Financiranje cesta. Potrebno je rangiranje finansijskih sredstava za održavanje cesta od sredstava za izgradnju cesta ili autocesta.

Održavanje cesta i sredstava za izgradnju cesta i cestovima

sredstvima iz državnog proračuna, kaj je namjenski usmjeruju na radove. Ostvarenih ih sredstava su određeni stalni prihodi za te radove, primjene: prihodi od djela prodaje pogonskoga goriva, naknadne za registraciju vozila, cestara, obnova i popravak mostova i popravak, poboljšanje i rekonstrukciju pojedinih dijelova cesta i sl. Radovi na cestama u međunarodnom održavanju cesta i objekata obvezno provode građevinske tvrtke i poduzećici, a radove izdržaju kontinuiraju potrebitne uprave za ceste.

35. Cestama izvan sustava Republike uprave za ceste upravljanju i o njima vode različiti organi zaduženi za